

Izbaja trikrat na teden, in sicer v torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne ter stane po pošti prejemanja ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto . . . 15 K
 2/3 . . . 10 „
 1/3 . . . 5 „
 Za Nemčijo K 10.00. — Za Ameriko in inozemstvo K 20.— Posamjne številke stanejo 10 vin. „SOČA“ ima naslednje izredne priloge: Ob novem letu „Kazipot po Goriškem in Gradiščanskem“ in dvakrat v letu „Vozni red železnic, parnikov in poštne zvez“. Na naročilu brez dopolne naročnine se ne oziramo.

SOČA

»Vse za narod, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrič.

Uredništvo
 se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadstr. na desno.

Upravništvo
 se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadstr. na levo v tiskarni. Naročnino in oglasi je plačati loco Gorica.

Oglasi in poslanice se računijo po Petit-vrstah, če tiskano 1-krat 16 vin., 2-krat 14 vin., 3-krat 12 vin. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. Večje črke po prostoru. Reklame in spisi v uredniškem delu 30 vin. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici,

— Telefon št. 88. —

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. J. Fabčič) tiska in zal.

Napačna naziranja o slovenskem vseučilišču.

I.

Dne 17. t. m. sem govoril z g. dr. K. Verstovškom, drž. poslancem gornjegrajskega in šoštanjkega okraja (S. L. S.) o zadevi slovenskega vseučilišča, ki je v zadnjih tednih ponovno postalo predmet diskuzije v slovenski javnosti. Na moja tozadevna vprašanja mi je g. poslanec blagovolil podati sledeča pojasnila:

»Gotovo je, da bo odpor proti slov. fakulteti v Trstu v laških, nemških in vladnih krogih zelo hud. Vsekakor vztrajamo na starem stališču, da nasprotujemo laški tržaški fakulteti kakor sploh laški fakulteti v Primorju. Prepričan sem tudi jaz, da bi pedagoški slovenska fakulteta v Trstu koristila več, nego li v Ljubljani, in uvažujem vaš razlog, da se v Trstu vseučiliščnik priuči trgovskemu in prometnemu življenju, kar je gotovo naša narodna potreba, in da bi tržaška fakulteta iz tega vzroka bila za Slovence celo večjega pomena, nego je sedaj pražka. Tudi je nedvomno, da bi tržaško slovensko vseučilišče sila mnogo koristilo slovenskemu življu na jugu. Imam pa pomislek, da bi severna meja ter vsa Koroška in Štajerska imela premalo dobička od tržaškega vseučilišča, ki bi bilo oddaljeno od severnih Slovencev. Druga dva pomisleka sta taktična. Meni je vseeno, ali stoji vseučilišče v Trstu ali v Ljubljani, glavno je, da ga hitro dobimo — raje nego nič bi celo sprejel v Ljubljani slovensko vseučilišče z nemškimi paralelkami (!) saj sem celo stavil tak posredovalen predlog nemškemu nacionalcem. In končno je mogoče, da nam vlada poreče, da sami ne vemo, kaj hočemo, češ, tu leže kupi še nerešenih peticij in resolucij občin, društev itd. za vseučilišče v Ljubljani, sedaj pa zahtevate naenkrat Trst ... Razume se pa, da je

vse, kar sem vam tu povedal, le moje osebno mnenje, ker nikakor ne morem vnaprej vedeti, kako stališče bo v tem vprašanju zavzel naš »Hrvaško-sloven. klub«. Vsekakor se moramo ozirati na važnost Trsta, pa tudi na to, da moramo upoštevati hrvaške člane našega kluba, ki se ne morejo kar nič ogreti za Ljubljano... Tudi dela mnogo preglavic vprašanje reciprocitete zagrebškega vseučilišča. — V državnem zboru pa je vsled tega nismo utegnili forsirati vprašanja, ker to z ozirom na politično konstelacijo ni bilo ugodno in smo tudi morali čakati, kaj dosežejo Nemci, ki so v vseučiliškem vprašanju, zlasti pa v zadevi tržaškega laškega vseučilišča, mnogo mešetarili.«

Gosp. poslanci sem za njegova zelo informativna blag. izvajanja tembolj hvaležen, ker se skladajo z mišljenjem mnogih štajerskih in kranjskih Slovencev obeh strank o našem vseučiliškem vprašanju. Žal mi je, da moram konstatirati, da je to mišljenje ne le zelo konservativno, ampak tudi nepolitično in napačno. V naslednjih vrstah prinesem nekoliko odgovora na zgorajšnja izvajanja dodatno k vsebini svoje vseučiliške »spomenice«.

II.

V naši javnosti je razširjeno mnenje: Raje nekaj, nego nič. Tudi če bi nam ga vlada postavila v Riedau ali Podvolčičsko, mi bi tako lemberžansko vseučilišče pozdravili z velikim veseljem za narodno pridobitev in bi od onega dne šteli novo kulturno dobo. Vprašajmo se pa raje, čemu zahtevamo mi visoko šolo? Naša vseučiliška zahteva je zahteva po narodni moči, po ustvarjenju take narodne organizacije kakor so si jo ustvarili Čehi: Mi smo danes narod, ki se izmed avstrijskih najbolj izseljuje, mi smo danes izpostavljeni nemškemu kapitalu in njega notranji kolonizaciji, mi izgublamo meje, mi nimamo dovolj inteligence, mi nimamo dovolj uradništva, — z eno besedo, mi nimamo niti dovolj odporne sile, da bi se ustavili raznarodovanju, kamoli da bi si ohranjali narodno moč, si izvojevali v šo-

li in uradu ravnopravnost ali celo da bi uspešno konkurirali s tujim kapitalom, se ustavljal tuji asimilaciji ali celo sebi asimilirali tuje manjšine na svojem ozemlju. Vseučilišče nam mora vzgajati naraščaj, ki se bo učil to delati, česar nam sedaj ne dela nihče, ono mora biti temelj našemu narodnemu preporodu v znamenju gospodarske in politične utrditve Sloventva.

Že na drugem mestu sem dokazal, — in kdor hoče še več dokazov, mu jih rad podam — da se tega nauči naša mladina v Trstu. Ali pa se nauči naša mladina tega tudi kje drugod? **Nikdar!** Edino Trst je veliko mesto, ki uči po svojem namenu in po svojem bistvu to, kar nam manjka. Ljubljana, za Trstom edino slovensko mesto z 40.000 prebivalci, ni industrijalno mesto. Večina njegovega prebivalstva tvori uradnik, srednji trgovec, obrtnik, malomeščan. Ljubljana nima niti velikomestnega, niti trgovskega, niti industrijskega značaja, ona ima značaj agrarnega mesta, t. j. mesta, zrastlega iz kmetov vsled akumulacije duhoventva, plemstva in male trgovine, v 19. veku tudi uradništva, obrtništva in malomeščanstva. Tej socialni strukturi mesta odgovarja tudi kulturna kakovost njegove inteligence. To bi sicer za silo zadostovalo za tako vseučilišče, ki bi ne imelo drugega namena in pomena, nego kotiti uradništvo makar do nadprodukcije. Toda to nam — dasi je potrebno — ne zadostuje, nam ne more in ne sme zadostovati. Ljubljanski pravnik bo morda dober pravoslovec, pa slab političar, slab manjšinski delavec, še slabši narodni gospodar, slabši kolonizator brez podjetnosti, in najslabši kulturalonosec in organizator. Vse to pa mora naš inteligent postati. Ljubljansko vseučilišče bi nam sicer bilo več ko nič, pa vseeno premalo. Tak »nekaj« pa, ki ne krije niti desetine potrebe, je slabši kot nič, ker damo vse bodoče uspehe iz rok za navideznega sedanjega. Če dobimo ljubljansko vseučilišče, dobimo tisti nekaj, ki nam bo zaprl nadaljne uspehe: Tehnike v Trstu, trgovske visoke šole ali kaj takega nam vlada ne bo nikdar dala,

razven če zahtevamo trgovsko visoko šolo v zvezi s pravno fakulteto, v obliki novega tipa vseučilišča, kakor so ga letos dobili skoraj Lahji na svoji Revoltelli.

Naziranje: »Bolje vseučilišče v Ljubljani, nego nič« ima pomen: Bolje danes vseučilišče v Ljubljani, nego čez deset let v Trstu. To naziranje pa je narodno škodljivo, proglašam je naravnost za narodni greh: Še bridko se bomo kesali, da nismo zahtevali vseučilišča v Trstu — pa če sedaj ne izpregledamo, ko ga še nimamo in je še čas, da popravimo zamujeno, bo zaman vse kesanje, in bomo s fakulteto izven Trsta imeli nadprodukcijo pravnštva brez trgovske izobrazbe, brez produktivne ali pa organizalne vrednosti, — trgovske ali tehniške visoke šole pa dobili ne bomo. Ta čas bo kes prepozno.

III.

Prav tako jalov je ugovor: Severna meja ne bo ime'a koristi od tržaške fakultete. Najprej si predočimo, kakšen dobiček so vseučiliščniki severni meji in narodnim manjšinam sedaj? Še sedaj, ko se šolajo v velikih mestih, ne morejo delati tako, kakor bi morali, ker imamo le peščico takih, ki so se učili manjšinskega dela pri Čehih. Trst bi bila pa prava visoka šola manjšinskega dela. Ljubljanski pravnik ne bo hodil na mejo, tržaški bo pa hodil. Gospodje, bodimo pravični: koliko zanimanja pa je doslej Ljubljana kazala za štajersko in koroško severno mejo? Dotičnih rubrik v »Slov. Narodu« ne bere 99 odstotkov Ljubljancev. Druga je pa s Trstom »Edinost« se mnogo več zanima za Koroško nego »Narod« in njeni članki o Koroški so v Trstu in Gorici predmet živahnih diskusijam. Sicer je pa Koroška (po bohinjski železnici) Trstu bližja nego Ljubljani in bi ravno ta najbolj ogroženi del severne meje z vseučiliščem v Trstu več pridobil, nego z Ljubljano. Ljutomer, Št. Ilj, Slov. Bistrica so pa približno enako oddaljena od Trsta, kakor od Ljubljane, razlike je tri ure vožnje z brzovlakom, gospodarski pa teži vse to na Gradec; Ljubljana ima tu ravno

Maksim Gorki.

FOMA GORDJEJEV.

Roman.

(Dalje.)

Postalo mu je dolgočasno in neprijetno v družbi tega ravnodušnega človeka. Rad bi bil odšel, a ravno takrat se mu je zahotelo, reči Ljubi kaj razžaljivega o njenem bratu in čakal je, da Taras odide iz sobe. Ljuba je omivala posodo; njen obraz je bil pozoren in zamišljen, roki pa sta se gibali počasi. Taras, izprehajaje se po sobi, je obstajal pred policami s srebrnom, živžgal si, brusil s prstom po steklu in si ogledoval razne stvari ter mežikal z očmi. Nihalo ure je švigalo za steklom omarice, kakor širok, režeč se obraz in monotono odbijalo sekunde ... Foma, ki je zapazil, da ga je pogledala Ljuba že parkrat vprašujoče, neprijazno in z nekakim pričakovanjem, se je zavedal, da ji je na poti in da komaj čaka, kedaj da odide.

»Prenočil bom pri vas...« je rekel in se ji nasmejal. »Govoriti moram s kunom. Pa tudi dolgčas mi je samemu doma...«

»Potem pa pojdi in reci Marfuši, naj ti postelje v sobi na oglu... mu je naglo nasvetovala Ljubovj.

»Lahko...«

Vstal je in šel iz obednice ter slišal takoj, da je Taras tiho vprašal sestro o nečem.

»O meni govori ta!« si je mislil. Naenkrat mu je švignila po glavi zlobna misel: »Dobro bi bilo poslušati, kaj bosta govorila ta dva pametna človeka...«

Tiho se je zasmel in, stopaje po prstih, je šel brez šuma v drugo sobo, ki je ležala tik obednice. Tu ni bilo luči in le ozek pramen svetlobe je ležal na temnih tleh, prodiraje iz obednice skozi slabozaprta vrata.

Tiho, z utripajočim srcem in škodoželjno se smehljaje, je stopil Foma tesno k vratom in obstal ...

»Neroden fant...« je rekel Taras.

Zaslišal se je Ljubi glas, ki je potihoma in naglo pripovedoval:

»On je tu ves čas razuzdano živel ... Strašne škan-dale je delal! Kar naenkrat se je začelo to ... Najprej je pretepel v klubu podguvernerjevega zeta. Oče se je moral jako truditi, da je zadušil škandal; dobro še, da se je pokazalo, da uživa človek, ki ga je Foma pretepel, jako slab ugled ... Goljuživ igralec je ... in sploh sumljiva eksistenca ... A vseeno je stala stvar očeta nad dvatisoč rubljev ... A dočim je imel oče skrbi zaradi tega škandala, bi bil Foma skoro celo družbo v Volgi potopil.«

»Ha — ha! To je čudna zverina! In on se še bavi z razmotrivanjem o smislu življenja...«

»Drugokrat se je vozil na parobrodu v družbi ljudi, kakoršen je on sam in lumpal z njimi; naenkrat pa jim reče: »Priporočite se Bogu! Takoj vas pomečem v vodo, kolikor vas je!« Strašno močan je ... Ti so začeli kričati ... On pa pravi: »Storiti hočem uslugo domovini in rešiti zemljo vas, ničvrednih ljudi...«

»No, to je bistromno!«

»Strašen človek je! Koliko divjosti je napravil v teku teh let! Koliko denarja je zapravil!«

»A ... povej mi, ali ne veš, pod kakšnimi pogoji upravlja oče njegovo imetje?«

»Ne vem! Popolno oblast ima ... Zakaj?«

»Tako ... Solidno podjetje je! Seveda je urejeno prav po ruskem vzorcu, namreč strašno ... A navzlic temu je izvrstna trgovina! Ako bi se kdo pečal z njo, kakor se spodobi ... lahko postane najizdatnejši vir zlata...«

»Foma ne dela prav ničesar ... Vse je v očetovih rokah...«

»Tako? To je izvrstno...«

»Veš, meni se zdi včasih, da je to Fomina zamišljeno razpoloženje, da so te njegove besede ... odkritosrčne in da zna biti tudi jako spodoben. Toda njegovega škandaloznega življenja ne morem spraviti v soglasje z njegovimi besedami in sodbami ... To mi je nemogoče!«

»Ni vredno, da bi človek o tem razmišljal. Nepridiprav in lenuh je in skuša opravičiti svojo lenobo...«

»Ne, vidiš, včasih je, kakor otrok ... Posebno poprej je bil takšen...«

»Saj sem rekel, da je nepridiprav. Ali je vredno govoriti o nevednežu in divjaku, ki sam ne prikriva, da hoče biti nevednež in divjak? Saj vidiš, da sodi ravnotako, kakor medved v basni, ki lomi oje...«

»Jako strog si...«

»Da, strog sem! Ljudje to zahtevajo ... Mi Rusi smo strašansko zanikni ... K sreči teče življenje tako, da moramo najsi že hočemo ali nečemo, vedno bolj gledati nase ... Sanje so za mladeniče in dekletca, a za resne ljudi je resno delo...«

(Dalje prih.)

tako malo vpliva, kakor Trst, če pa bo šlo nekoč za trgovsko konkurenco, bo Trst tudi za te kraje merodajnejši. V Ljubljani in Mariboru bo tržaški trgovec lažje konkuriral, nego ljubljanski preklupec iz tretje in četrte roke. Organizacije tega gospodarskega kola se pa naj vseučiliščnik nauči; — kar je mogoče le v Trstu. Mariborski in priški dijaki bo v Trstu videl več primer, kako naj deluje v svoji domovini, nego se bo naučil v Ljubljani.

Izsledki premočitvanja ne more biti drugačni: Vpliv vseučilišča je na severno mejo najmanjši, če stoji fakulteta tu ali tam. Vsekakor pa ima tržaška fakulteta poleg svojega velikega vpliva na Trst in Primorje tudi na severno mejo neposredno, večji vpliv nego bi ga imelo ljubljansko.

Poleg severne meje je važna pa tudi južna, in pa delo v Kranjski sami. Tu pa postavljam tezo: **Od Ljubljane do Trsta je daleč, od Trsta do Ljubljane pa blizu.** Kdor količkaj pozna razmere in ima kaj soli v glavi, ve, kaj to pomeni.

Narodna šola na Blanči.

Narodna šola na Blanči se razširi letos v **dvorazrednico.**

Stariši, posebno oni bivajoči v bližju te šole, skrbite za to, da svoje šolodolžne otroke vpišete v to šolo.

Vsi narodi skrbijo za to, da se njihovi otroci ne potujčijo — ali se hočete kazati vi manj zavedne, manj kulturne kakor so naši italijanski sosede ali privandrani Nemci?! Ne, nikakor ne! »Slovenski otrok v slovensko šolo« boji naše geslo.

Slovinci rabimo svoje otroke zase, ne v oporo ošabnim Italijanom in nadutim Nemcem, ki nas zato zatirajo in nam ne privoščijo niti ene ljudske šole, čeravno nas je v Gorici okroglo 10.000 (uradno štetje!)

Torej slovenski oče, ako nočeš, da te bo kedaj tvoj sin zasramoval zaradi narodnosti s kakim »p.... ščavo« oziroma »Verfluchter windischer Hund«, zahtevaj, da se tvoj sin vzgoji v duhu tvojega naroda, da bo ljubil, kar ljubiš ti.

Potem bo šele tvoj sin, koristen član tvojega naroda in blagoslavljal bo nekoč tvoj spomin....

Sokolske slavnosti v Pragi.

(Dalje.)

Javna telovadba v nedeljo dne 30. 6. t. l.

Fribune kakor prejšnji dan natlačeno polne, kakor prejšnji dan morajo oditi ti-soči. Bo vspeh isti kakor včeraj? Saj je nemogoče! One čudovite, neizmerno vrste, opa harmonija, lepota, silni gibi tisočev, odmev koraka tisočev, potem sijajno makovo morje, tako lepo in vse živo, vse navdušenje stotisočev, to je bilo le enkrat, le dar slučaja.

Občinstvo čaka. Na visokem mostu Vaniček. Prikorakajo člani. Jekleni korak, kakor včeraj, nepregledni, kakor včeraj. Kakor včeraj zagrmel udarec rok, stoje v čudoviti skladnosti vse te dolge vrste. Pospešilova godba, vaje in odhod, navdušenje občinstva, vse kakor včeraj, skoraj še lepše.

Za njimi ženske. Drobčkani koraki, kakor včeraj dolge čete, nastop še boljši, vaje krásne in čudovite, samo občinstvo skoro vse drugo, vendar ravno tako navdušeno. Sokolika tekmuje s Sokolom, in to z vspehom.

Na nebu sijajno sonce, članska tribuna vsa v škrlati sokolskih srajc, tribune posute s cvetjem toalet, klobovkov. Stotisoči ploskajo, vriskajo, marsikatero oko je solzno. Včerajšnji vspeh ni dar slučaja, enak mu je današnji, oba sta posledica dela, boja v telovadnicah, sad navdušenja, ljubezni in zvestobe. »Ne dobička, ne slave« je geslo Sokolov, nesebičnost in požrtvovalnost se je sama nesmrtno prošlavlila s svojim delom.

Telovadba gostov.

Francozi gimnasti, 22 po številu, nastopijo z vajami na drugu in bradlji. Izvedba je bila elegantna in vrhunška kakor pozneje, ko so nastopili, 48 po številu, s hkratnimi vajami na osmeru krogih.

Vsako izvedbo je občinstvo navdušeno pozdravljalo, pri odhodu pa je završalo navdušenje kakor vihar, vsklikanje in ploskanje je odmevalo dolgo, ko so že odšli skozi vrata.

Za Francozi nastopijo Rusi in sicer vadiateljski zbor Sokola petrograjskega, 20 po številu, s posebnimi prostimi vajami in posebno godbo. V proste vaje so bili vpleteni prvki ruskih narodnih plesov, v godbo ruska narodna pesem.

Za Rusi Amerikanci in Amerikanke s svojimi lepimi vajami od prejšnjega dne.

Po končanih prostih vajah nastopajo razne župe s posebnimi vajami članic. S kiji, z obroči, z dolgimi palicami, s srpi, z rutami itd. Rusinje z vajami na visoki bradlji. Človek ni vedel, kam bi gledal, toliko novega, raznovrstnega se je nudilo tu očem, in vse lepo, vzorno izvedeno.

Za članicami prikorakajo župa za župo člani. Župa Orliška s hkratnimi vajami na 12 konjih, druga s sulicami, s puškami, z meči in ščiti, s sekuro, s kopjem. Koliko je bilo tu življenja, koliko novega, lepega in silnega?

Zadnja je nastopila sokolska konjica z redovnimi vajami. 92 jezdecev v štiri-stopih je izvajalo vse vaje z vzorno pravilnostjo in zelo burno pohvalno.

Tako je končal drugi letni dan. Sonce se je nagibalo k zatonu, množice so se usipale iz velikanske arene, vsa srca so bila prevzeta. Vspeh je bil nepričakovan, sijajen. Sokolstvo je prebilo zmagovito svojo skušnjo. Od velike lepote so bile oči omamljene, le zapreti jih je bilo treba in veličastno sliko sem gledal tako živo kakor v resnici, zdelo se mi je, da čujem godbo in želel sem si, da bi mi to ostalo na vekomaj v spominu. Pa kaj bi želel, saj pozabiti ni niti mogoče. Val množice me je nesel sabo, in v vseh očeh sem videl kakor bi ugašal velik, silen plamen.

Nemirno je mrmralo zlato mesto in se pripravljalo na zadnji dan. Kakor bi se pripravljalo na slovo, težko, z radostjo in tugo obenem, z radostjo nad svojimi krepkimi sinovi in hčerami, nad slavo Sokolstva, češkega in slovan, imena, s tugo radi ločitve tisočev dragih sinov in gostov.

Po vseh ulicah je vladalo živahno vrvenje, povsod so se bratili Sokoli vseh slovanskih plemen. Tu si videl Čeha z rusko, bulgarsko čepico, zopet Srba s češko, Slovence s srbsko. Kakor da so soloh vsi menjavali, ravno tako znake, vsak je hotel imeti spomin na zlet.

(Dalje.)

DOPISI.

Iz goriške okolice.

Iz Vrtojbe. — (Raznoterosti.) — Trgovina s krompirjem je končana. Ljudje so zadovoljni z denarjem, ki so ga izkupil za ta najvažnejši pridelek kmetov iz goriške okolice. »Gospod. zadruga« je dosti pripomogla k dobremu gnotnemu uspehu. Dobro bi bilo, če bi »Zadruga« organizirala tudi trgovino s sadjem, zelenjadj, vrtninami itd. — C. kr. okrajno glavarstvo v Gorici je že vrnilo volilne imenike; starejšinstvene volitve se bodo v kratkem vršile. — V torek so imeli voljaki pri nas vaje; napravili so vinogradnikom precej škode na jedva zorečem grozdju. Kdo jo povrne? — Naše ženske, ki so si pustile od cigank »štorkljo klicati«, so šle v se, posebno, ko so jih pristojni faktorji primerno in jasno poučili glede »štorkljanja«. — Trgatev kaže dobro. Samo da toča ne pride. — Oni Malič, ki si je pognal svinec v glavo, je že okreval.

Iz Šempetra. — (Cesta Pulver-Paludi in drugo.) Naše županstvo se peča že več časa s vprašanjem, kako bi se dala sedanja družabna pot (Pulver-Paludi) uvrstiti med občinske ceste. Že lamsko leto so se vršila posvetovanja v ta namen in tudi zadnje nedelje so bili pozvani prizadeji posestniki iz Šempetra, Vrtojbe in drugod, v prostore »Zadruga«, da se izrazijo o tej cesti. — Prišli so domačini in tuji, posebno interesirani posestniki iz Vrtojbe — a radi premajhne udeležbe od strani Šempeterecev se posvetovanje ni moglo vršiti. Seveda je bilo dosti go-dmjanja radi tega; posebno nedomačini so se jezili, da se jih kliče najbrže samo za to v »Zadrugine« prostore, da popijejo zadržno vino. In človek bi rekel, da

imajo skoro prav. Pri sklicavanju takih sestankov bi trebalo boljšega vodstva in drugačne organizacije.

V ostalem bi priporočali našemu županstvu, da že vendar enkrat poskrbi za ureditev skladovne ceste pred cerkvijo, ki kliče in vpije po temeljiti popravi. Ves ta teden lije cel veletok gnojnice iz poznane hiše — o tem smo že enkrat pisali — pred cerkvijo po cesti, kjer se nahaja že prava struga s pravihimi bregovi in za katero bo najbrže županstvo dalo v kratkem napraviti uravnave načrte (namreč za uravnavo toka gnojnice po javni cesti) mesto za uravnavo Vrtojbe. Pravijo, da se bo vršila v kratkem dražba za oni gnoj, ki se nahaja na tistem mestu, kjer priteka gnojnica iz kanala na cesto. Za dober vagon ga bo že, vsaj danes — v petek — ko to pišem, ga je toliko.

Gospod župan, poskrbite za red, ne ozirajte se ne na svaštvo me na kaj drugega — drugače pa na svidenje!

Domače vesti.

Umrli je v Brežah na Koroškem na domu svoje soproge g. Fran Kocjančič, veleposestnik v Podgori. Bolehal je že več časa na želodcu; podvrget se je operaciji, ki se je posrečila, ali podlegel je posledicam operacije. Mlad, komaj 36 let star, mora v grob. (Pokojni Franc Kocjančič, iz znane rodbine, je bil jako spoštovan kmetovalec, izobražen mož, ki je užival povsodi ugled; bil je prijazen in dober in zato povsodi priljubljen. Bil je v odboru Gor. ljudske posojilnice in Trg. obrtne zadruga v Gorici. Deloval je tudi pridno tudi v Gor. kmetijskem društvu. Pri zadnjih državnozbornskih volitvah je kandidiral v državni zbor. Zapušča vdovo in dva sinčka. Pogreb bo jutri popoldne. Pokopijejo ga v Brežah. Naj počiva v miru! Preostalih naše sožalje!

Darovi »Dijaške kuhinje«, Karol Hlede, št. Ferjan, 40 K vsled poravnave dr. Podgornika; gosp. V. Dominiko, ravnat. v pokoju, namesto vstopnine k zabavnemu večeru goriških učiteljskih 5 K; gosp. Ivan Kodermac, Sovodnje, 10 K; c. kr. okraj. šol. svet v Sežani 50 K; c. kr. okr. šol. svet v Tolminu dvakrat po 75 K; šempeterski dijaki 70 K 40 v, t. j. čisti dobiček veselice z dné 11. avgusta t. l.

V pokoj je stopil g. Miroslav pl. Benigni, vodja pisarne pri tukajšnjem c. kr. gozdarskem in domenskem ravnateljstvu, ter dobil tem povodom naslov cesarskega svetnika.

IV. narodno-radikalni shod se bo vršil v dneh 13. in 14. septembra v Ljubljani s tem-le vspehom: Ivan Sajovic: Pomen in bistvo narodnosti; Albin Ogris: Narodni radikalizem in verstvo; Lavo Čermelj: Vseučiliščno vprašanje; I. Zorman: Organizacija, današnje gnotno stanje slovenskega visokošolsca. Shod bo važnega pomena za nadaljnji razvoj narodno-radikalne struje.

I. obrambna razstava v Ljubljani se otvori dné 15. septembra. Razstava pokaže naše slabosti in nedostatke v pojmovanju obrambnega dela, udejstvovanje in prodiranje pangermanistične ideje na naših mejah, naše propadanje na severu, krivični šolski sistem, posledice izseljevanja, pomen zopetne priboritve mest na slovenskem ozemlju itd.

Shod naprednih abiturientov se bo vršil v Ljubljani dné 15. in 16. septembra.

Knjižnica »Narodne Prosvete« kaže zelo razveselivo dejstvo napredovanja. Vseh knjig je 1636, večinoma beletristične, pa tudi precejšnje število znanstvene vsebine v sledečih jezikih: slovenskem, nemškem, italijanskem, hrvaškem, češkem in ruskem.

Knjižnica, ki se nahaja v »Trgovskem domu«, je namenjena v prvi vrsti delavskim slojem in je odprta ob sredah od 6—7 in nedeljah od 10—12. Na razpolago so tudi tiskani seznanji knjig. V minolem polletju se je razposodilo 1651 knjig, za kar je knjižnica prejela 115 K 30 v.

Omeniti bi bilo treba še nekaj. Mnogi, ki si izposodijo najpriljubljenejšo knjigo, jih ne vračajo mesece in mesece, kar seveda ozlovolji druge člane tako, da sploh izostanejo, češ, saj nimajo nobenih knjig.

Dotični se ne zmenijo za noben opomin, tako da bo knjižnica prisiljena priti policijskim potom do svoje lastnine, kar bi seveda izzvalo precej zamere.

74 let star mož na Triglavu. — Josip Novak, revident užitninskega davka, iz Šturij pri Ajdovščini je bil dné 20. t. m. na Triglavu. Še tisti dan je šel čez Komarčo, mimo 7 jezer, v Bohinj. Frischauf je bil na Triglavu v svojem 60 l. Starejšega turista od Novaka, ki ima sedaj 74 let, menda ni bilo na Triglavu.

V Gorici hoče neka tvrdka pod zaščito mestnega magistrata vpeljati v uporabo prašnega stroja »Vacuum Cleaner« ter nabira v to svrhu priporočila tukajšnjih zdravnikov. — Kako predrzna je laška nesramnost, sledi iz tega, da je zastopnik tvrdke predložil dotično izjavo, sestavljeno le v laščini, tudi našim slovenskim zdravnikom, češ, da se reflektira tudi na nje, ker hoče biti podjetje nepolitično. Samoobsebi umevno so naši zdravniki odklonili vsako priporočilo podjetja, ki že vnaprej žali narodni čut Slovencev. Goriški Lahi se menda prej ne spametujejo, dokler jim ne bo županoval — Slovencej

Županska zveza v Gorici bo imela posvetovanje v Gorici pri »Jelenu« dne 29. avgusta 1912 ob 10. uri popoldne. Dnevni red: 1. »Trgovsko-obrtne zadruga v Gorici« — v likvidaciji. 2. Razno-terosti.

Ponesrečil je Štefan Markič iz Anhovega, rojen leta 1827; padel je z mosta kaké 3 m globoko ter se poškodoval tako, da je vsled poškodb umrl. Pokojni se je udeležil vojne v Italiji v letih 1848 in 1849. Pogreba se je udeležila četa lovcev-vojakov iz Kanala z oficirji in Kanalsko veteransko društvo.

»Tičji semenj«. — Danes 24. avgusta je semenj sv. Jerneja, takozvani tičji semenj. Tičev pa je malo na trgu sv. Antona, kakih 30 kanarčkov, drugega nič. Lep prodajajo po K 1'60 kg. Na Travniku prodajajo razno robo. Kupčija slaba. — Lani so bili izpustili tičarjem razne pri-nešene tiče; odtod letos malo število pri-nešenih tičev. — Udeležba z dežele kakor navaden tržni dan v mesecu. — Nekdanjega tičjega seminja ni več!

Zbliževanje med kmetovalci goriške občine in goriške okolice hudo bođe laške liberalne kaprijone. To zblíževanje je pričela Zadruga iz Vrtojbe. Zato je današnji ime Vrtojba strah in groza za laške liberalce, ki gospodujejo v Gorici v nje velikansko škodo. Njihovo glasilo »Corriere« se je obrnilo te dni do laških klerikalcev, naj za božjo voljo ne dopustijo, da bi se bratili laški kmetje goriške občine, kar jih prištevajo h klerikalni stranki, s slovenskimi kmeti iz okolice. »Corriere« pravi, da če že nočejo, da so ti laški kmetje pri laškem liberalnem kmet-skem društvu, naj ustanovijo laški klerikalci za svoje knečke pristaše svoje društvo, samo Bog me daj, da bi se bratili s slovenskimi kmeti iz okolice; ne smejo prodati goriškega kmeta tujcu-izkoriščevalcu. — Naš okoličan, ki redi goriške Lahe, je torej tujec-izkoriščevalec! — Izkoriščevalec ni bil naš okoličan, ampak dobrotnik goriškemu Lahu; ta slednji je bil izkoriščevalec. Sedaj pa poneljuje to izkoriščevanje, ker se okoličanski kmet otresa izkoriščevalcev in se samostojno organizira. To imponira tudi goriškemu kmetu, in sicer tako, da ni dvoma, da se goriški mestni kmet in okoličanski zblížata v svoje dobro, v dobro mesta, v škodo pa vladajočih »sfruttatorjev« mesta! Le proč z njimi! Nočemo jih več!

Moll-ov Seidlitz-prašek

je za na želodcu trpečo neprekosljivo sredstvo katero ima prednost pred vsimi drugimi dražilnimi čistili, kroglicami in grandolami.

Cena orig. škatlje K 2.—
Ponarejanje se sodniško zasleduje.

Mollo-vo Franc. žganje in sol

Za ribanje kivity. — Bolečine olajšujoče in okrepljujoče staroznane sredstvo proti trganju in prehlajenju vsake vrste. **Čvrst. steklenica K 2.—**
Na prodaj po vseh lekarnah in mirodlinicah. Glavna lekarna **A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik, Dunaj, Tuchlauben 9.**
Zaloga v Gorici v lekarni: A. Girionelli, G. Cristofolotti.

Banket v čast cesarju v Gradišču ob Soči odpovedan, ker ni vabljenec. — V Gradišču ob Soči letos prvič ni bilo običajnega banketa na cesarjev rojstni dan 18. t. m. Župan, župnik in poslanec Bugatto, ki se nahaja v Gradišču, so se odzvali edini vabilu okrajnega glavarja k banketu, drugih povabljenec ni bilo. Zato se banket ni mogel vršiti!

10 kilogramov kokaina zaplenjenega na meji pri Višku. — Dne 20. t. m. popoldne okoli 5. ure se je pripeljala iz Palmenove neka gospa, elegantno oblečena; s seboj je imela služkinjo in dva otroka. Finančni uradnik g. Štrosar jo je vprašal, če ima s seboj kakor dachu podvrženo reč; rekla je, da nič. Vendar pa se je malce čudno obnašala, tako da je dal preiskati g. Štrosar voz, in dobili so zavitke s kokainom. Gospa je predložila fakturo za blago, naslovljeno na tvrdko Ettore Butti v Trstu, rekla je, da je njegova žena, potem izpovedala, da se piše Pregelj. Iz fakture je bilo razvidno, da je zavitkov 100, oddanih pa je bilo le 67. Zato so peljali gospo v Ajello in jo tam preiskali in res našli še ostale zavitke v njeni obleki. Finančna oblast je bila obveščena o slučaju brzojavno. Pregelovka in Butti sta v sodni preiskavi. Strup je iz Milana.

Krivo pričevanje. — Pred časom se je vršila pred okrajno sodnijo v Tolminu razprava radi žaljenja časti proti Ignacu Seljaku s Ponikev; tožil je Ivan Rutar. Seljak je bil obsojen pa je vložil vsklic in navedel za pričó svojo 14 letno služkinjo Marijo Hvalo. Pri rapravi je bil oproščen. Ali na to se je dognalo, da je bilo pričevanje 14letne Marije Hvale krivo in da jo je napeljal h krivemu pričevanju Seljak. Pred okrajno sodnijo v Gorici je bil Seljak obsojen na 3 mesece težke ječe s postom, Marija Hvala pa na 5 dni zapora.

Povožen otrok. — V Trnovem pred hišo št. 9. je prišla pod voz 2 leti stara hčerka Peršičeva. Oče Just Peršič je tekel otroku na pomoč, ali otroku je šel voz čez noge ter ga tako poškodoval, da je umrl v goriški bolnišnici.

Fotografični aparat kam s seboj vzeti v naši deželi je nevarno, ker orožniki in finančni stražniki so strašno radovedni, kak fotografični aparat in zakaj ga ima kdo s seboj. V Devinu je pobral finančni stražnik ljubljanskemu fotografu Bertholdu že star aparat; 50 K kavicje je moral dati, da mu ga je vrnil. G. B. se nahaja z družbo na odpočitku v Devinu.

Kolesarsko društvo »Solkan« v Solkanu priredi jutri 25. t. m. tombolo z dvema dobitkoma, čimkvinja K 100, tombola K 200. Srečke se prodajajo po 40 vin.

Na Dunaju so aretirali 19 letnega Al. Lenardiča iz Št. Ferjana, ker je baje ogojil dva trgovca za 900 K. Izdajal se je za častnika in aviatika. Pred časom je bil na realki v Gorici.

Bik je umoril v Bodešcah pri Bledu 68 let starega hlapca pri posestniku Valantu Janeza Pirha z Grahovca. Na paši se je zaletel vanj in ga usmrtil.

Dvokolo ukradeno. — Danes popoldne ob 1. uri je neznan uzmovič ukradel izpred trgovine g. Mazzolli g. Fr. Doljaku, gostilničarju v Št. Mavru, skoraj novo dvokolo.

Odprti lekarni. — Jutri popoldne bošta odprti v Gorici lekarni Cristofoletti-Kürner. V teh dveh lekarnah bo tudi ponočna služba v času od 25. t. m. do 1. septembra.

Listnica uredništva: P. n. dopisnikom: Prihodnjič.

Sokolski vestnik.

Jutri Sokolska prireditev v Kobaldu!

Sokol v Biljah. Opozorjamo ponovno vse čitatelje na veselico Sokola v Biljah dne 1. septembra. Vsak, ki ljubi lepe prireditve in lepo zabavo, naj se odloči za Bilje. Saj je lepa pot iz Gorice in zveza iz Volčjedrage. Če bo mogoče, se bo preskrbelo za vozove. Prijatelji društva, pridite in bodite prepričani, da vas sprejmemo z odprtimi rokami in da vam ne bo žal potil

Trgovsko-obrtna in gospodarske vesti.

Izkaz posredovalnice slovenskega trgovskega društva »Merkur« v Ljubljani. Sprejme se: 1 poslovodja, 1 potnik, 1 skladiščnik, 6 pomočnikov mešane stroke, 4 pomočniki železniške stroke, 1 pomočnik manufakturne stroke, 4 pomočniki specerijske stroke, 2 pomočnika modne in galanterijske stroke, 3 kontoristinje, 1 blagajničarka, 7 prodajalk, 8 učencev, 2 učenki. — Službe išče: 3 knjigovodji, 3 korešpondenti, 4 kontoristi, 4 poslovodje, 3 potniki, 7 skladiščnikov, 24 pomočnikov mešane stroke, 4 pomočniki železniške stroke, 7 pomočnikov manufakturne stroke, 12 pomočnikov specerijske stroke, 4 pomočniki modne in galanterijske stroke, 25 kontoristinji, 19 blagajničark, 16 prodajalk, 7 učencev, 5 učenk. — Posredovalnica posluje za delodajalce, člane društva, učence in učenke brezplačno, za druge pa proti mali odškodnini.

Nove cigare in cigarete. — Tobačna režija pripravlja nove finejše vrste cigar in cigaret, ki jih bo začela prodajati v pozni jeseni. Nove vrste že zdaj poskušajo. Večjo množino teh cigaret, ki imajo vse tanko obliko, je dala režija na razpolago jokejskemu klubu na Dunaju. Nove vrste cigaret so: »Amneris« po 9 vin., »hebe« po 8 vin., »moris« po 7 vin. Nove vrste cigar so podolgaste oblike z imenom »palme« po 16 vin., »palmida« po 12 vin. V promet bodo prišle meseca decembra. Obenem nameravajo odpraviti izdelovanje nekaterih vrst cigar in cigaret, ki jih manj kače.

Bojkotiranje mesnic na Virtemberškem. — Poročajo, da radi podražanja mesa je prišlo na več krajih na Virtemberškem bojkotiranje mesnic. Mesarji so določili globo 1000 mark, ako bi kdo znižal cene mesa.

MOJA STARA

Izkušnja je in ostane, da je najboljšo sredstvo za odpravo poletnih izpahljajev, za doseg, za ohranitev nežne in mehke kože ter bele polti lilijno mlečnato milo. Znamka konjček tvrdke Bergman & Co., Tetschen a/E. Komad stane 80 vin. in se dobiva v vseh lekarnah, mirodlincah, parfumerijah in podobnih trgovinah. Bergmanova lilijna krema »Manera« slovi radi tega, ker se dobi po uporabi iste jako nežne in bele roke. I tuba stane 70 vin. Dobiva se povsod.

Goriška Kolesarska zveza.

Kolesarsko društvo »Danica« vabi vse one gg. člane, ki se ne udeleže jutrajšnje kol. slavnosti v Idriji, da se udeleže v polnem številu tombole v Solkanu, katero priredi kol. dr. »Solkan«.

Politični pregled.

Albanci. — Turški ministerski svet je sklenil odposlati iz Smirne šest divizij vojaštva v Makedonijo, da bi branili mejo proti Bolgariji in Črnigori. Iz Skoplja poročajo, da večina bolgarskega prebivalstva je zapustila mesto. Dalje poročajo, da so Albanci naskočili vojaška skladišča in zaloge v Peči, Djakovu in Prizrenu; orožje so si razdelili med seboj. Revolucionarni komite za Srednjo Albanijo je izdal proklamacijo za splošno vstajo. Oklic pravi: **Prišel je čas, da osvobodimo domovino.** Svobodo in avtonomijo zahtevamo. V Velesu in okolici je koncentriranih sedaj 27 batalijonov turške vojske.

O sporazumu med Albanci in Turki se poroča, da so bili albanski voditelji siljeni reči, da se vrnejo Albanci domov. V Skoplju so jih preverili Turki, ker so jih obkolili z vojaštvom in če bi se ne bili udali, bi bili najbrže ob življenje. Ibrahim paša jim je velel: Vrnite se domov, bolgarska vojska je na meji, Črnogorci so prodrli do Berane. Domov vam pošljemo 50.000 pušk najnovejšega sistema. Isa Boljetinac je na javnem trgu v Skoplju izjavil: To je bil zadnji poskus, da se mirno pobotamo z vlado. **Odhajamo prevarjeni, ko se vrnemo domov, bo govorilo orožje.**

Albanci hočejo, da sultan Muhamed V. odstopi ter da bo proglašen za suлтана princ Jussuf Izzedin. Duhovščina podpira to agitacijo. Vse revolucionarske organizacije v Srednji in Južni Albaniji kličejo Albance na vstrajanje v boju za neodvisnost Albanije. Albanci iz Ditre in Oturida hočejo marširati v Monastir. Vlada je dala ukaz, naj se Albancem pohod v mesto zadržani. — V Ipekcu so se polastili Albanci zalog orožja.

Ogrski poslanec Kovacs ostane v preiskovalnem zaporu. — Tako je določila najvišja sodna inštanca, do katere se je Kovacs obrnil z rekurzom proti razsodbi kazenskega senata.

Cuvaj. — Cuvaj je imel z Lukacsom daljšo konferenco. Sodi se, da se odpravi v kratkem komisariat ter se razpišejo saborske volitve.

Berchtold ne bo zdravil Turčije. Turška vlada odklanja njegov predlog za uveditev notranjih razmer v Turčiji, češ, da je to nedovoljeno umešavanje tuje vlasti v njene notranje zadeve. Kaj bo bolnik zdravil bolnika. — Avstro-Ogrska vlada naj odpravi turške razmere v Avstro-Ogrski.

Vojna med Turčijo in Italijo.

Razno.

Govorilo se je, da Tevfik-paši je poverjen pričetek mirovnih pogajanj. To pa se je izkazalo za neresnično. Ali senator Azarib, ki spremlja turškega prestolonaslednika po Evropi, ima posebno misel. Za čas pogajanj bi se ustavilo vse vojne operacije. — Glede sklepanja miru pravijo baje Arabci, da ne pripoznajo italijanske suverenitete, marveč bodo nadaljevali vojno, tudi če bi v Carigradu drugič sklenili; turški oficirji so z njimi. — Troškov za vojno imajo Turki obilo. Laški viri pravijo, da pride čez tuniško mejo denarja za turško vojsko na mesec 8 milijonov.

Razne vesti.

V Pulju so aretirali vodjo mestne elektrarne Chlistovskega. S tem je naraslo število aretiranih radi sleparij mestni občini na škodo na 28.

Skozi južno Afriko brez nog. — Angleska igralka Stephens se je vrnila v London s potovanja po južni Afriki. Ta igralka Stephens je bila plesalka, ali pri neki železniški nesreči je prišla ob obe nogi. Ortopedični zavod v Glasgowu je j je napravil umetni nogi in s tema je prepotovala južno Afriko ter se srečno vrnila v London. Ona seveda ni več plesalka, marveč nastopa v dramatičnih ulogah.

Najstarejši Amerikanec. — Najstarejši prebivalec ameriških Združenih držav je glasom poročila zveznega urada Indijanec Cherokee Bill v Grand Junctionon, ki je postal 30. junija star 115 let. Kljub visoki starosti je še jako trden; dela v nekem njujorskem skladišču.

Veliko poneverjenje. — Iz Berlina je pobegnil Friderik Kloč, uradnik za vodo »Schaffhausner Bank«; poneveril je okoli 100.000 mark. Kloča so aretirali.

30 let je že prebil v ječi, sedaj je pomiloščen neki Prelesnik. Obsojen je bil v dosmrtno ječo. V kaznišnici v Mariboru je dočkal sedaj pomiloščenje.

Naborniki in alkohol. — V Avstriji je bilo leta 1875. od 1000 nabornikov nesposobnih za vojaško službo 398; leta 1881. že 462 od 1000; leta 1885 pa že 568. In tako dalje. Osrednja statistična komisija na Dunaju povdarja, da je nazadovanju kriv v glavnem alkohol. Država, ki hoče imeti dobre in krepke vojaške, bi morala omejiti uživanje alkohola; ali namesto tega išče vedno nove davke iz alkohola za državne potrebščine!

Morilka svojih otrok. Neža Burja, ki je na Bledu zaklala svojih četvero otrok in potem pobegnila, se je povrnila na svoj dom. Bila je skrita v senu pod streho, kamor je bila nesla seboj hleb kruha. Ko se je vrnila, so se ljudje kar vstrašili, tako strašna je bila. Obleko je imela vso zamazano od posušene krvi. Neža Burja je povedala, da je hodila ponoči gledat svoje zaklane otroke, ležeče na mrtvaškem

odru in je imela veliko veselje, da je spravila otroke s sveta. Orožniki svojo prijetost so zročili sodniji. Udeležba pri pogrebu je bila velika. Vse je bilo ginjeno.

Razno. — V Taškentu je bilo radi revolte oboje 15 vojakov na smrt na vesaliti, 112 v prisilno delo, 79 v ječo in 15 jih uvrstijo v kazenski bataljon. — Iz Eyo va poročajo, da so prebivalci treh galitskih občin radi spora s katoliško cerkvijo prestopili k pravoslavni veri. — Tvornica smodnika v Sedlecu na Češkem slavi te dni svojo stoletnico. — V Münsterburgu na Nemškem so obglavili morilca Kruckega, ki je lansko jesen ustrelil svojo ženo. — Potresni sunki okoli Marmarskega morja se nadaljujejo. Kar je še ostalo hiš, se podira. — V Kirchbergu je uničil požar veliko lesno zalogo. Škode je 200.000 K. — V Čirkusu Ringling je 22. t. m. nastala velika panika med občinstvom, ker je izbruhnil požar. Obijlo oseb je pomečkanih in težko ranjenih. — V Kruppovih tovarnah v Essen se je podrl strop; en delavec je mrtev, 6 je ranjenih. — Z drevesa je padla v Škocijani pri Mokronogu župnikova kuharica Ana Leskovec; ostala je na mestu mrtva. — V Velikem Lošnju umrli sedaj tujevoletoviščnikov. — Obešil se je župan Nageler v Weissensteinu na Koroskem. — V Opatiji je dospelo okoli 100 francoskih zdravnikov, ki se nahajajo na poučnem potovanju po Sredozemskem morju. — V srednjih šolah v Srbiji uvedejo v sedmem in osmem razredu poduk rusčine za obligatni predmet. — Utopljenko so našli v Vrbskem jezeru; stara je okoli 55 let, kdo je, se še ne ve.

Književnost.

Omladina. IX, 5/6. Vsebina: Naši dnevi. — Bodoča generacija. — Maske in profil. XII. A. Ogris: Jifi Karasek ze Lovic. — W. Tuokeman: Bedingt die deutsche Sprache die Sprachgrenze eine kultur-geographische Schiedung? — Časopis za obrneje Slovence. — Südmarkino delo. — Podporno društvo na Dunaju. — Ilustrovani Tednik. — Polernika. — Obrambni vestnik. — Slovensko dijaštvo. — Srednješolski vestnik. — Dijaško-socialni vestnik. — Književnost in umetnost. — Solstvo. — Razno. —

Zahvala.

Podpisano vodstvo izreka tem potom najiskrenejšo zahvalo vsem onim, ki so prišli, da je XXIV. glavna skupščina »Zaveze avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev« dne 10. in 11. avgusta t. l. v Celju uspela tako lepo. Prav posebno se zahvaljuje pripravljalnemu odboru, posebno njegovemu načelniku tovarišu Franu Brianarju in njegovi gospej soprogi, za obilni trud, ki ga je imel s pripravami za Zavezino zborovanje; savni »Posojilnic« v Celju za prepustitev prostorov v Narodnem domu za zborovanja; gg. dr. Ivanu Lahu, Engelbertu Ganglu, Karlu Kvedru in Melhiorju Rismahu za njihova izborna temeljita poročila; tov. Franu Brianarju za navdušen govor in iskren pozdrav, ki ga je izpregovoril v imenu »Celjskega učiteljskega društva«; g. dr. Vekoslavu Kukovcu, ki nas je pozdravil v imenu narodno-napredne stranke na Štajerskem; g. ravnatelju H. Schreinerju za lepe

Dalje na 4. strani.

Na prodaj je več vagonov

čespelej in sena.

Natančneje poizvedbe pri

I. Inocente,

Postojna.

bešede, s katerimi nas je vzpodbujal v k vsrajnemu, neumornemu delu na šolskem polju; tovarišu Viktorinju za pozdrav, ki ga nam je izrekel v imenu češkega učiteljsva; g. Antonu Fiali za pozdrav v imenu »Jugoslovanske narodno - socialne stranke«; damam pevkom in tovarišem pevcem ze lepo petje na učiteljskem koncertu; vsem onim, ki so brzojavnim in pismenim potom pozdravili naš šhod, vsem dragim in milim gostom neučiteljem, ki so prihiteli med nas, in sploh vsem udeležencem, ki so pripomogli, da je nastopila »Zaveza« tako impozantno.

Vodstvo »Zaveze avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev«.

Tajnik: Vilibald Rus t. r. Predsednik: L. JELENC l. r.

Otvoritev razglednih vozov Canadian Pacific Railway.

V torek zjutraj so vozili prvič razgledni vagoni ameriške Canadian Pacific železnice po naših deželah. Kranjski deželni glavar dr. Ivan Šusteršič se je peljal odličnim ameriškim gostom že do Solnograda naproti. Kranjska Deželna Zveza za tujski promet je skrbela, da se pozdravijo ameriški in angleški tuji na naši meji kolikor mogoče slovesno. Tiskala je nalašč v ta namen angleško reklamno brošuro in pripravila blizu 3000 raznih reklamnih brošuric, okusno opremljenih, za razdelitev. Prvi sprejem se je vršil na Jesenicah. Rudarska godba dame v narodnih nošah pričakovali so vlak in ga pozdravili s petjem in godbo. Tu so pozdravili odlične tuje podpredsednik državnega zbora gospod Jos. Pogačnik, deželni poslanec Piber in dr. Benedik ki so stopili v vlak, ter spremljali družbo do Bleda. Na Bledu se je zbralo na kolodvoru na tisoče letoviščarjev. Zapazili smo kneze Robert in Ernest Windischgrätz, posianika grofa Welsersheimb s soprogo, korni poveljnik pl. Seefranz, turški konzul Bondy-Bey in mnogo drugih. Zdraviliška godba, blejski pevski zbor pod vodstvom dr. Kimovca in 8 dražestnih gospic v narodni noši s cveticami so pričakovali prihod vlaka. Ko je vlak pridrl na postajo zaigrala je godba angleško himno, vse je pozdravljalo in klicalo ter mahalo z robc. Gospice so delile cvetke, med tem ko so zastopniki, ravnatelj deželne zveze dr. Krisper, blejski župan I. Rus, predsednik zdraviliške komisije major L. Stuchly, župnik Oblak, predsednik Prometnega društva dr. G. Hočevar in prejšnji canadanski konzul g. dr. Jong Schwegel hiteli pozdravljati ravnatelje Canadian Pacifica g. ministra Browna in g. Altmana. Vsed velike zamude, ki jo je imel vlak, niso mogli izstopiti goste da bi raz prostora na kolodvoru ogledali Bled. Le ravnatelj in glavni prireditelji vlaka so si pod vodstvom sprejemnega komiteja ogledali Bled. Med tem je zapel blejski pevski zbor narodno pesem »Otok Bleški« in navdušeno so ploskali tuji lepi pesmi. Ameriški kinematograf je razpostavil svoje aparate ter fotografiral vso družbo, posebej pa še dame v narodnih nošah. Ko se je dal signal za odhod, je zasvirala godba našo cesarsko pesem in znova so doneli živio-klici v slovo. V vse vagonce razdelili so kuverte z angleškimi reklamnimi brošurami.

Tudi na Bohinjju je bil vlak slovesno sprejet. Zastopnik Deželne Zveze gospod L. Štricec in postajenačelnik I. Soklič so aranžirali poseben originalen sprejem. Trop Bohinjskih lovcev je streljalo gostom v pozdrav, Bohinjska dekleta v narodnih nošah so delile razglednice, pevski zbor je pel narodne pesmi in zastopniki občine, Prometnega društva in številno občinstvo je napravilo, da je tudi

sprejem kar najugodnejše vplival na tuje. Vlak je vodil osebno gospod podravnatelj državnih železnic dr. O. Auredniček in so se udeležili vožnje glavni ravnatelj ameriških železnic. Zastopniki največjih svetovnih listov, ravnatelj svetovnih poštovalnih pisarn, ameriški, angleški in dunajski žurnalisti. Vsa avstrijska ministerstva so bila zastopana. Ta železnica bode prinašala nove vire tujskemu prometu in vsled tega je gotova zasluga ravnatelja deželne Zveze gospoda dr. V. Krisperja, ki je z vso nje in veliko spretnostjo aranžiral sprejeme, ki so napravili na tuje najugodnejši vtis.

Zakonski načrt o pospeševanju govedoreje.

(Konec.)

Proti temu zakonskemu načrtu so ostro nastopili na občnem zboru »Goriškega kmetijskega društva« letos.

V resoluciji, sprejeti soglasno, čitamo med drugim to-le:

»Preziranje in odiranje našega društva se zapazi tudi v določbah zakonskega načrta o pospeševanju govedoreje v pokneženi grofiji Goriško-Gradiščanski, ki je bil priobčen v eni številki uradnega glasila deželnega odbora goriškega, namreč v »Samoupravi«. Dočim je namreč v zakonu z dne 13. maja 1903, šte. XVI. deželnega zakonika pridržana ingerenca c. kr. Terezijanskemu kmetijskemu društvu, koja se je priznala tudi že našemu društvu po njegovi ustanovitvi, na sestavo dopuščevalne komisije pri nakupu in vzdrževanju bikov plemenjakov itd., je v omenjenem zakonskem načrtu, ki ga je sprejel deželni zbor goriški v svojem preteklem zasedanju in je sedaj pri visoki c. kr. vladi za izposlovanje Najvišjega potrjenja, izključeno sodelovanje našega društva pri povspeševanju govedoreje, ker nima niti pravice vdeležiti se dopuščevalne komisije. Po tem zakonskem načrtu sestoji namreč dopuščevalna komisija iz dveh odposlancev deželnega odbora, iz odposlanca c. kr. namestništva in iz praktičnega govedorejca, ki ga določi deželni odbor sporazumno s c. kr. namestništvom.

Jasno je, da taka sestava komisije ne more nuditi nikakoga jamstva za pravo povzdigo govedoreje in da se hoče odzvati našemu društvu na ta način zelo važni delokrog, ter odvzeti povzdigi govedoreje strogi gospodarski in ji podeliti nekak politični značaj.

Zato se sprejme resolucija:

»Visoka c. kr. vlada se nujno prosi, da naj ne izposluje Najvišjega potrjenja zakonskega načrta o pospeševanju govedoreje, sprejetega v preteklem zasedanju goriškega deželnega zbora, ker se v njem popolnoma prezira obstoj in dosedanje vspešno delovanje slovenskega goriškega kmetijskega društva v Gorici in ne daje

Mali oglasi.

Najmanjša vrstojbina stane 60 vin. Ako je oglas obsenejši se računa za vsako besedo 3 vin. Najpripravnejše inseriranje za trgovce in obrtnike. Koliko je manjših trgovcev in obrtnikov v Gorici, katerih na deželi (in celo v mestu) nihče ne pozna, kar najbrž ne inserirajo. Škoda ni majhna.

Dijaki dobe jako dobro stanovanje in hrano pri družini v bližini šol. Govori se slovensko in nemško. Naslov pri upravnistvu. **Stavbišča** za tri navadne hiše z malim vrtičem so na prodaj pod Kostanjevico pred tunelom. Cena prav zmerna. Poizvedbe v Goriški Tiskarni.

Slovenska šivilja se priporoča cenjenim damam in gospicam. — Izdeluje obleke in kostume po najnovejši modi Jospina Bregantič, ulica Caserma št. 5, III. nad.

Išče se detek 14-16 let star za trgovino z mešanin blagom. — Naslov pové naše npravnistvo.

nameravani način sestave dopuščevalne komisije nobenega jamstva za vspešno in strogo gospodarsko delovanje in ker je tako preziranje našega društva in manjšanje njegovega delokroga, sposobno vzeti društvu ugled in zaupanje našega ljudstva, ter mu provzročiti gospodarsko škodo, katera bi bila nenadomestna — tudi po samem visokem deželnem odboru goriškem.

Razpis natečaja.

Podpisano županstvo razpisuje s 1. oktobrom t. l. službo občinskega tajnika z letno plačo 500 K.

Čas za vlaganje prošenj, ki morajo biti pravilno opremljene, je do 15. septembra 1912. Nadaljne informacije se dobijo pri županstvu ob uradnih dneh.

V Vrtojbi, dne 18. avgusta 1912.

Zupanstvo Vrtojba.

Župan: FRAN pl. LOCATELLI.

Posestvo na prodaj

na novo zgrajeno, na Bledu 5 minut od jezera, blizu farne cerkve, obstoječe iz vrta, hiše z 8 mini sobami, urejeno za 4 stranke za letovičarje, tudi pravno za vsako obrt, ali kupčijo.

Naslov v upravnistvu »Soče«.

Disok zaslužek.

Po vseh mestih in krajih se vsprejemajo pridne osebe kot samostojni prodajalci za velikansko patentovano novost. Visok stalen zaslužek. Prodajalna in glavnica nista potrebna. Pojasnila v tehnični pisarni gosp. Friderika Kieniz, Via Ascoli 20.

Nanut & Bregant

avtorizovana stavbena tvrdka

v Gorici

ulica Adelaide Ristori šte. 5

se priporočata p. n. občinstvu za vsa stavbena dela. Izdelujeta vsakovrstne načrte, proračune in kolavdacije po najnižjih cenah.

Od 1878! Povsod priznano slovito in priljubljeno domače zdravilo. — Pri večjih naročilih izdaten popust.

Lekarnarja A. THIERRY-ja BALSAM

Samo pravi z zeleno redovnico kot varstveno znamko.

Proti vsakemu ponarejanju, posnemanju in zopetni prodaji drugih balzamov pod dvomljivo znamko, se sodnijsko postopa in strogo kaznuje. Nedvomljivo zdravstvenega učinka pri vseh obolenostih sopilnih organov, kašlju, bruhanju, hripavosti, bolečinah v prsih, na pljučih, specijelno pri influenci, obolenosti na želodcu, vnetju jefer in ledic, slabi prebavi, zaprtju, zobobolu in obolesti v ustih, trganju po uših, pri opeklinah, izpuščajih itd. je edino imenovani balzam 12/2 ali 6/1 1 vel. posebna steklenica K 5/6

Lekarnarja A. THIERRY-JA

samo pravo CENTIFOLJINO MAZILO zanesljivo gotovega učinka tudi pri starih ranah pri opeklinah, oteklosti, ponesečenju in vnetju gnojivah, odstrani iz trupla vse tuje tvarine in prepreči večkrat nepotrebne operacije. Zdravilno tudi pri zastarelih ranah itd. 2 skatliji 3/00.

ZALOGA: Lekarna pri Angelju varhu A. Thierry-ja Pregrada pri Rogatcu. Dobi se po lekarnah. — Na debelo po med. mirodilnicah.

Zobozdravniški in zobotehniški atelje

Dr. I. Eržen GORICA

Jos. Verdi tekališče št. 37.

Umetne zobe, zlato zobovje, zlata krona, zlata mostove, zobe na kaučukove plošče, uravnavanje krivo stajecih zob. Elombe vsake vrste.

Ordinira v svojem ateljeju od 9. ure dop. do 5. ure pop.

Continental

je najboljši pisalni stroj.

Primerjajte in prepričali se bodele, da je to res.

Zastopstvo in zaloga tvrdke Wandere Werke ake. družba v Ahemnitz-Schönau

Ant. Ed. Roeper — Gorica

Magistratna ulica št. 15.

Dobi se vse stroje za pisarne in druge potrebščine.

A. vd. Berini

Gorica, Šolska ulica št. 2.

velika zaloga

oljkinega olja

prve vrste

najboljših tvrdk iz Istre, Dalmacije, Molfette, Bari in Nica s prodajo na drobno in debelo.

Prodaja na drobno: Kron — 96, 104, 112, 120, 128, 136, 144, 160, 180, 200, 240 za luči po 72 vin.

Na debelo cene ugodne.

Posilja poštnine prosto na dom. Posodo se pušča kupcu do popolne vporabe olja; po vporabi se spet zameni s polno.

Pravi vinski kis in navaden. Zaloga mila in sveč.

Cene zmerne.

Podružnica

„Ljubljanske kreditne banke“

— se bavi z vsemi v bančno stroko spadajočimi posli. — Vloge na knjižice obrestuje po 4 1/2%, vloge v tekočem računu po dogovoru.

v GORICI

— Dolžnika glavnica K 8.000.000. —

Centrala v Ljubljani.

— Rezervni zaklad K 800.000. —

PODRUŽNICE: Celje, Celovec, Gorica, Sarajevo, Split, Trst.